

Партия ташкилоти техника тараққиёти учун курашда

И. В. Сталин номидаги кўн комбинати Тошкентнинг тўнғич корхоналаридан биридир. Ҳозир бу ерда дедларик ҳамма оғир иш процесслари механизацияланган.

Корхона партия бюроси партия гушталари, касба соҳа ва комсомол ташкилотларига таълим ҳақида, коллектив аъзоларинин коммунистик ахлоқининг юксак сифатларига эга қилиб тарбиялаш ва ишлаб чиқаришни тивий рақобатга олиш учун астойит курашмоқда, барча ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг кучи ва билиминин КПСС XXI съезди қарорларини амалга оширишга сафарбар этмоқда.

Партия ташкилотининг ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш учун кураш соҳасида қилаётган ишлари айниқса диққатга сазовордир. Партбюро мажлислари ва партия йиғилишларида, доимий ишлаб чиқариш кенгашларида оғир иш процессларини механизациялаш, қўл меҳнатига барҳам бериш, мавжуд техникадан унумд фойдаланиш билан боғлиқ бўлган масалалар мунтазам равишда муҳокама қилиб турилади.

Иккунга кира ишлаб чиқариш пехида брезентинг икки учини бирлаштиришда бирининг устига иккинчисининг учини 15-20 сантиметр ёпиштирилиб текилар ва кира тайёр бўлгач, уланган ердан 20-30 сантиметр қирдиб ташланар эди. Цех рационализаторлари брезент учларини мингаштириб эмас, балки умча-уч туташтириб, «зиг-заг» машинада тиккиш мумкин деган таклифни киритдилар. Цех партия гушпаси ва партбюро бу қимматли янгиликни маъмулдаш ва маъмуриятдан таъзим «зиг-заг» тикув машинаси олиб беришни талаб қилди. Лекин ҳамма маъсул бўлган бу муҳим таъбир ҳа деганда амалга оширилмади. Шундан сўнг партбюро махсус комиссия тузди. Комиссия аниқлик нима сабабдан пайсалга солинаётганини аниқлашга ўрналди. Текшириш натижаси 15 майда партбюро мажлисида асосли равишда муҳокама қилинди. Бюро дирекциядан ва цех бошлиқларидан «зиг-заг» машинасини ишга туширишни қатъий талаб қилди. Натигада 3 кун деганда янги машина ишга туширилди. Бу таъбир «Халқ арктик ва» қисмининг илгаригина 7-8 қисса камайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятини олиб берди.

Бундан бир неча ой олдин активистлар ташаббуси билан резина чинқиндиларини қайта ишлашнинг ташкил этиш масаласи кўтарилган эди. Комбинат техника совети ва маъмурият бу ташаббусини маълумлашдан ва прессланида чиқарилган резина чинқиндиларини кукуриллаб, қайтадан сифатли резинага айлантиришдаги участка ташкил этиш масаласини Тошкент Халқ ҳўжалиги кенгаши олдига қўйдилар. Масала расман ҳал бўлди: рухсат берилди, пул ажратилди, аниқгина машина ва механизмлар ҳам келтирилди.

Бирок май ойидан бошлаб негадир участкани қуриш ва ускуналарни ўрнатил иш жуда сустайтириб юборилди. Бу ишга дарҳол партия ташкилоти аралашди. Партия ташкилоти (секретари ўртоқ Зибт Абдуллаев) маъмурият олдига участка қурилишини тезлатиш чораларини кўриш талабини қўйди. Бюро участкани шу ой охиригача фойдаланишга тоширини таъбирларини ишлаб чиқаришга маъмурият олдига участка қурилишини тезлатиш чораларини кўриш талабини қўйди. Бюро участкани шу ой охиригача фойдаланишга тоширини таъбирларини ишлаб чиқаришга маъмурият олдига участка қурилишини тезлатиш чораларини кўриш талабини қўйди.

Бюро мажлисидан сўнг ишда кескин бурилиш ясалди. 15 та вулканизация прессиини монтаж қилиш тугалланди. Пехта буг ва сув труба-ларини ўтказиш ҳамда бошқа қурилиш ишлари жаддалаштирилмоқда. Бу янги участка ишга туширилса, ҳозир бекорга ташлаб юборилган резина чинқиндиларидан яна сифатли маҳсулот тайёрланади, корхона йилга ўрта ҳисобда 120 миң сўм фойда кўради.

Бундан ташқари партия ташкилотининг ташаббуси билан шу йилнинг ўзида икки хил резина деталь ва пахтадан оёқ кийимига ишлатилган сўнгги хў ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Корхонда рационализаторлик ва иштирокчилик ҳаракатини авж олдириш учун курашда шахсан намуна кўрсатиб, бошқаларини ўз кетидан аргументлашган коммунистлар оз эмас. Бош механик ўринбосари Валентина Немцова, диспетчер Исидора Деберидзе, смена мастери Ш. Глейзер ўртоқлар шулар жумласидир. Немцова билан Деберидзе ўртоқларнинг биргина таклифини жорий қилиш сўтқасига миң метр қўшмача маъсулот ишлаб чиқариш имкониятини берди. Бу бонидан бери ўларча мана шундай қимматли таклифлар амалга оширилиб, қўллаб қувватлаб маблағи тежаб қолинди.

Техникани тараққий эттириш, мавжуд хўчалардан рационал фойдаланиш, илгор иш усуллари ва прогрессив технологияни кенг қўлдан ишга тушириш ахши йўлга қўйилганлиги учун ҳам комбинатда 6 ой мобайнида пиландан ташқари 1,5 миллион сўмлик товар маъсулот ишлаб чиқарилди, ҳар бир ишчилик меҳнат унумдорлиги 6,3 процент оширилди.

Илгор техника ва прогрессив технология учун курашда умча-мунча йутуқга эришган бўлсақ ҳам ҳали бу соҳада қилганидан ишларини маъсул кўн, олдимизда катта вази-фалар турипти. — дейди партбюро секретари ўртоқ З. Абдуллаев. — Коллективининг етти йиллик про-граммани сакхтин (юфта) ишлаб чиқариш бўйича 1960 йилгача, ча-рин ишлаб чиқариш ва жун тайёрлаш бўйича 1962 йил-гача, резина тайёрлаш бўйича 1964 йилгача бажариш мажбуриятини олди. Бу шарафли ва маъсулятии вази-фани бажариш учун бутун им-кониятларини ишга соламини.

З. ИСРОИЛОВ.

Совет Илпифоқид

ЕТТИ ЙИЛЛИК ИЛГОРЛАРИ

Инженер Александр Николаевич Свинтунов «Орскметаллургстрой» қурилиш трестига ўн йилдан бери бошчилик қилиб келмоқда. Ҳозирги кунда трест етти йилнинг муҳим қурилишларидан бири ҳисобланган Орско-Халилов металлургия комбинатини қурмоқда. 1958 йили қурувчилар теокоринд метод билан 8 ой ичда иккинчи дона печини қуриб битказган эдилар. Ташаббус ва қурилиш монтаж ишлари ўртоқ Свинтунов раҳбарлигида илгарилари қилинганидек бирин-кетин эмас, балки, бир вақтда олиб борилди.

СССРда дона печлари қуриш методиини тубдан такомиллаштиришга учун А. Н. Свинтуновга 1959 йили Ленин мукофоти лауреати берилган эди.

Трест коллективни шу кунларда янги мураккаб вази-фаларини ҳал этмоқда. Коллектив йиллик прокат станини қурмоқда. 1960 йилнинг биринчи кварталда етти фойдаланишга топширил-шин лозим. Бу ерда 2-дона қурилишидаги нисбатан анча кўп ҳажмда иш қилишга тўғри келади. Ҳозир прокат стани-нинг қурилиши тез суръатлар билан давом этмоқда.

ЎЗБЕК САНЪАТИ ВИСТАВАСИНИНГ ЭЪР МУВАФФАҚИЯТИ

Краснодардаги бидиний му-зей залларида Ўзбекистон рас-сомларининг асарларини кўрсатишмоқда. Вистава Кубань меҳнаткашларининг орасида эЪр муваффақият қозонди. Виставани ҳар кунини Краснодар аҳоли-сидан юзларча киши, ўлкадаги турли районлардан келган экс-курсантларнинг ўиларча груп-палари келиб кўрмоқдалар.

ЦЕМЕНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ 6 БАРАВАР КЪПАЯДИ

СССР Халқ ҳўжалигини ривож-лантиришининг 1959-1965 йил-ларга мўлжалланган контрол рақамларида Эстония Совет Со-циалистик Республикасида це-мент ишлаб чиқариш 6 бара-вардан ҳам кўпайтириш кўзда тутилган. Шу муносабат билан «Пунане Кунда» заводини ре-конструкциялаш ишлари бошла-ниб кетди. 1960 йилга бериб, узунлиги 150 метрли айланма пех ишга туширилиши керак. Ҳозир «Пунане Кунда» заводини реконструкциялаш ишлари қизғин давом этмоқда.

УКРАИНА АВТОМОБИЛИ

Полтава область, Кременчуг шаҳрида комбайн заводи база-сида автомобиль заводи барпо этилмоқда. Ҳозирнинг ўзида автомобилларнинг 120 дан ор-тук узел ва деталларини ишла-б чиқариш ўзлаштирилган. Бош йиғув конвейери тўла жи-ҳозлашдан ва ундан 10 тон-на юк кўтарилган автосамосваллар олинди. Бундан ташқари завод автотрач ва 12 тонналик юк ташувчи машиналар ҳам ишлаб чиқаради.

назорат қилиш лозим. Демак, маши-на билан бирга одам ҳам банд бўли-ши зарур. Автоматизация эса маши-наларни ишлатишда одамнинг бе-воқиф қатъанлигини талаб қилмайди. Бунда одам машиналар ишини куза-тувчи бўлиб қолади.

Бошқарин, назорат қилиш, ўлгар-ручлик шартларида энг қўлай ре-жимни танлаб олиш, ўлғаш, синга-лизация, муҳофаза қилиш каби иш-ларни автоматлаштириш лозим. Ма-на шундай қилинганда қишлоқ ҳў-жалиги машиналарни автоматлашти-рилади, комплекс механизациядан комплекс автоматлаштиришга ўти-лган бўлади. Бу эса коммунизмнинг техник базисидир.

Автоматлаштириш востоналарини ишлаб чиқаришга жорий қилиш дастлаб барча процессе ва машина-ларда, меҳнат унумдорлигини мум-кин қадар оширишни таъминлайди-ган, маъсулот таннархини арзонлаш-тирадиган, унинг сифатини яхшилай-диган, пахта ҳосилдорлигини ошира-диган ва меҳнат шартларини осой-лаштирадиган ҳамда ахшилайдиган жойларда биринчи навбатда амалга оширилиши керак.

Бу эса ҳайдов трактори агрегат-ларининг культивация қилиш, ҳа-шаротларга қарин курашиш гўза барги-ни тўқий ҳосилини йиғиб олиш каби ишларда машинани бошқаришни те-орик автоматлаштиришга таъоза қила-ди. Пахтачиликда автоматизациянинг баъзи востоналари қўлланилмоқда. Лекин ҳали бу соҳадаги иш етарли даражада ривожлантирилган эмас.

Ҳалигача трактор ва қишлоқ ҳў-жалиги машиналарини ер ҳайдаш, ҳосилини ўриб олиш сингари ишлар-да энг яхши режими танлаб олиб, ундан чиқмасликка ердан берадиган автоматлар йўқ. Маълум бир йўна-лишда трактор автоматларининг ири-шини таъминлайдиган автомат бош-қарув установкаси яратил бўлиди

ДЕПУТАТ — ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Минавархонини совхозга кел-дианига икки йил бўлди. Аммо, икки йил ичда бу ёш қиз совхоз ишчи-лари ўртасида ўзининг меҳнатсевар-лиги, оқич қўнғилиги ва шу каби яхши фазилатлари билан катта об-рў қозонди.

Минавархон Нурматова ўзининг меҳнат фаолиятини мамлакатимиз, халқимиз ўз бошидан оғир сано-ларини ўтказётган Улуу Ватан уру-шини ҳали давом этётган йилларда Самарқанд областининг — Жума-станцияси яқинида жойлашган Ста-лини номи наслдор моллар совхоз-ида бошлади. Шу совхозда ишла-ган йилларида «Фронт бригадаси» сафида туриб, ҳўрай-толмай ишла-ди ва юксак меҳнат намуналарини кўрсатди.

Ўртоқ Нурматова «Вревский» наслдор қорамоллар совхозига келганидан бери ҳар йили сўт еги-ни юзасидан олган мажбуриятини ортиб билан бажариб келмоқда. У-нинг тажрибасини бошқа сўт егу-вчилар билан ўртоқлашиб, уларга ҳам ўз меҳнати унумини оширишлари, планларини тўлдиришларига ерд-амлашмоқда.

Меҳнат майдонда ўз мардлигини кўрсатган Минавархон шу меҳнат тўғрисида бахт топди, ҳўрматга саз-овор бўлди. У Ўзбекистон ССР Олий Советига халқ томонидан де-путат этиб сайланди. Депутатимиз— 1959 йилнинг биринчи ярим йиллик планини алақачонлар 104 процент-дан ошириб бажариб, ҳар бир сип-дан 1800 килограммдан сўт соғиб топширди.

Ўртоқ Нурматова депутатнинг бурчи меҳнатда илгор бўлишига қўлим эмелигини яхши тушунади. Минавархон ўз депутатлик фаоли-тини бошлаганига ҳам кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай у сай-ловчиларнинг кўпгина нақазларини амалга оширди. Депутатимиз сай-ловчилар орасига бориб, доимо улар билан алоқада бўлиб, сўхбатлашиб туради. Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини совхоз маъмурияти ол-дига қўйиб, совхоз ишчиларининг уйлариин, жамоат биноларини ре-монт қилдириш ишларида уларга ерд-ам кўрсатди.

В. Николаев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

НОВОТУЛЬСК МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИДА

Тула областидидаги Новотульск металлургия заводи кенгайти-рилмоқда. Етти йил мобайнида агломерацион-саралаш фаб-рикаси, пулат эритиш, прокат ва бошқа цехлар қурилди. Ҳо-зирги кунда агломерацион фаб-рикаси қурилмоқда. Унинг би-ринчи навбати шу йил ишга туширилади. Бу фабрика маъ-дан ва агломератлар билан Но-вотульск шаҳрининг яна эмас, балки Косогор металлургия за-водини ҳам таъмин этади.

КУЧЛИ ТУРБОГЕНЕРАТОР

Ленинграддаги С. М. Киров номидаги «Электросила» заво-дининг коллективини етти йиллик-да ҳар хил қувватдаги турбо-генераторлар ишлаб чиқариш иш-лари деярли тўрт баравар кўпай-тирди. Халқ ҳўжалигининг ҳо-зирги талабларига жавоб бе-радиган электр машиналар ва аппаратларнинг янги турлари барпо қилинади. Ҳозирги кунда турбогенераторлар цехида юз миң киловатт қувватга эа бўл-ган машиналардан бирини си-нашга тайёрларил қурилмоқда. Янги турбогенератор илгариги турбогенераторларга қараганда яхши техника кўрсаткичлари, ва енгиллиги билан фарқ қил-ди.

САВОЛ ВА ЖАВОБ КЕЧАСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Чир-чиқ шаҳар Совети ижроккомининг ташаббуси билан қинда Троицкий посёлкасида катта савол ва жавоб кечаси ўтказилди. Шўчре оимдаги кино-театр биноси сайловчилар билан лиқ тўлди. Кечанин шаҳар иж-роия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Росинский оқди.

Биринчи бўлиб савол берган пен-сионер ўртоқ Кулаев, нима учун Троицкий посёлкасидаги магазин-да тартиб ўрнатилмаганини ва на-он дўконга вақтида нон келтири-маслиги, савдо ходимларининг мага-зинини вақтидан илгари бенибтиб қу-риш талабларини қўйди. Бунга жа-воб берган шаҳар савдо бўлимининг му-дирини ўртоқ Усейков, пенсионер билдирган танқидий эътирооларнинг

сўзчиларидан ёш аёл Нажиа Эмира-лиеванин унга берди ва унинг шокулай шартда эканлигини кўр-гандан кейин, ферма бошлиги ўртоқ Алиш Маматов билан биргаликда На-жиага янги квартира олиб беришда ерд-амлашди. Илгор сўт соғувчи На-жиа Эмиралиева депутатнинг бун-дай раҳмўрлигиндан жуда ҳўрсанд бўлди. Ҳозир Нажиа ўз оиласи билан янги квартирада роҳат форо-гатда яшамоқда.

Шунингдек, совхоз атрафидаги ишчилар турадиган жойлардан би-рида кўп вақтдан бери электр ён-мас, сув камчил ва машина йўли ёмон эди. Бу тўғрида сайловчилар ўз депутатларини ўртоқ Минавархон Нур-матовга мурожаат қилган эдилар. Ми-навархон бу масалани ҳам кеми-тирмай, тез кун ичда, совхоз маъ-мурияти, партия ташкилоти ва иш-чилик комитети билан гаплашиб ҳал қилиб берди.

Депутат — Минавархон сайлов-олди йиғилишида сайловчиларнинг Вревскийда ҳозирги талабга жавоб берадиган кавалхона, мактаб ва диқши клуб биноси қуриш тўғриси-да берган нақазларини ҳам амалга ошириш учун қарарат қилмоқда.

«Вревский» ишчилар коопера-цисини яравлениши билан гаплашиб, савдо тармоқларининг ишини янада яхшилаш, савдо шохобларини кенгайтириш, марказдан узоқроқ бўлган аҳоли ашайдиган жойларда магазинлар очиб каби ишларни ҳал қилишга ерд-ам берди.

Халқ хизматкори — депутатнинг фаолияти бу қилинган ишлар билан чегараланмайди. У ўз сайловчилар-ининг янада фаровон ва мада-лий ҳаёт келтиришларини иста-тайди. Минавархон халқ хизмати учун бутун кучини сарфлайди ва сайловчиларнинг ишопчини оқ-лайди.

М. ЮСУПОВ.

Қишлоқ ҳўжалигини механизация-лашнинг муҳим вази-фалари

Яқинда ўз ишини тамомлаган КПСС Марказий Комитети Пленуми мамлакатимизда техника прогрессив-ини амалга оширишнинг улувор программасини муфассал баён қилиб берди. Пленумнинг ишчиларга, кол-хозчиларга, совет элчиларига, ма-млакатимиздаги барча меҳнаткашларга қарата қабул қилган Мурожаати ре-спубликамиз пахтакорларини, шу жумладан пахтачиликни механизация-лаш бўлида иш олиб бераётган олимларимизни янгидан-янги тала-баларга йлқомлаштириб юборди.

Пленум ўз қарорларида техника экинларини, картошка ва сабазюот экинларини парвариш қилиш ҳамда йиғиб-териб олиш ва чорвачиликда-ги кўп меҳнат талаб қилдиган иш-ларни комплекс механизациялаш ма-саласи кечиктириб бўлмайдиган би-ринчи даражали вази-фалардан деб таъкидлаб кўрсатди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқин-да «Пахтачиликдаги ишларни комп-лексе механизациялаш таъминлаш чоралари тўғрисида» деб чиқарган қарори республика олимлари олдига янги шарафли ва муҳим вази-фалар-ни қўйди.

Ўзбекистонда етиштириладиган техника экинларининг энг асосийин пахтадир. Шунинг учун ҳам ўзбек халқи олдида турган энг муҳим ва-зифа — пахтачиликни комплекс ме-ханизациялашдир. Бу соҳада экин-ликни кетмонсиз қатор ордларини оқиматиб, қўндаланишга ва узунси-га культивация қилиш орқали пар-варини қилиш катта роль ўйнайди. Лекин энг муҳими пахтани машина-

да териб олиш масаласини узи-кел-тириб ҳал қилишдир. СХМ-48 М, СХС-1,2 ҳамда янги СХС-1,2 М, ХВС-1,2 каби «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган ҳамма машиналар унумд ишлатилиш лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми мавжуд машиналарни мо-дернизация қилиш ишларини кенгай-тиришга қариди. Ўзбекистон маши-насовлари бу ишга жиддий кири-шишлари ва айниқса ҳўжаликларда ишлатилаётган СХМ-48 машиналар-ини мукамиллаштиришлари аа уларга янги 15 шпинделли аппарат-лар ўрнатилари лозим. Бир неча миң СХМ-48 пахта терим машина-сидан йиғим-терим ишларида фой-даланишни зарур.

Бу ишнинг муваффақиятли бажари-лиши учун алоийи кадрларни, кў-лхозчи ва айниқса ҳўжаликларда иш-латилаётган СХМ-48 машиналар-ини мукамиллаштиришлари аа уларга янги 15 шпинделли аппарат-лар ўрнатилари лозим. Бир неча миң СХМ-48 пахта терим машина-сидан йиғим-терим ишларида фой-даланишни зарур.

Бу ишнинг муваффақиятли бажари-лиши учун алоийи кадрларни, кў-лхозчи ва айниқса ҳўжаликларда иш-латилаётган СХМ-48 машиналар-ини мукамиллаштиришлари аа уларга янги 15 шпинделли аппарат-лар ўрнатилари лозим. Бир неча миң СХМ-48 пахта терим машина-сидан йиғим-терим ишларида фой-даланишни зарур.

Техника прогрессивини асосий востоналаридан бири ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштиришдир. Бу нарса ай-ниқса қишлоқ ҳўжалигига ҳам та-алуқли бўлиб, саноат билан қишлоқ ҳўжалиги меҳнати ўрта-сидаги тафовутнинг тугатилиши-га ерд-ам беради. Коммунизм қури-лиш кенг авлдирилган бизнинг мамлакатимизда қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришнинг комплекс рави-шида механизациялаш ва автоматла-штириш пахтакорлар меҳнатининг ха-рактерини ўзгарилади, уни енгил-лаштиради ва унумдорлигини бекиб-даражада ошириб юборди. Көлхоз

ва совхоз ишлаб чиқаришининг қу-драти трактор, қишлоқ ҳўжалиги ма-шиналари ва автомобиллар паркни би-лган қурулганлиги от-арава ва кўп кучи билан бажариладиган ишлар-нинг асосий қисмини механизация-лашга имкон бериди.

Бирок механизациялаш ишда ҳа-ли ҳам жуда кўп камчиликлар ва ҳал қилинмаган масалалар бор. Шу чоққача юк ортин ва тушириш, юк-нин тортиш, селкларнинг соқлаш син-гари ишлар, шунингдек ўтоқ қилиш, яганалаш, чечанка қилиш, егуриш, тўқилган пахталарни териш каби жуда кўп операциялар механизация-лашмаган. Шундай қилиб, пахтачи-ликда жуда кўп ишлар қилинганли-гига қарамадан ҳали комплекс ме-ханизацияга ўтигани йўқ. Комплекс механизациялаш ва автоматлашти-риш ишлаб чиқаришга жорий қили-нса, беҳисоб имконият ва алоийи истиқболлар очилди. Шунга қара-боқ, кўлхоз эки совхозда, РТС эки кон-структорлик бюросида, завод эки ил-мий муассасада ишлатётган механи-заторнинг вази-фаси ҳам шарафлироқ бўлади.

Трактор двигатели ҳосил қилди-ган қувватдан унумлироқ фойдала-ниш соҳасида анча муваффақиятлар қўлга киритилган бўлишига қарама-дан бу соҳадаги механизация иш-лари тракторчинини анча сермашқат-лишдан бутунлай халос қила олган эмас. Шу сабабли ҳам ҳозирги вақ-тда қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқари-ши процессларини автоматлаштириш катта аҳамият касб этди.

Қишлоқ ҳўжалигиде бажарилаёт-ган ишларнинг сифатли бўлиши учун машиналарни бошқариб туриш,

СССР халқ ҳўжалиги ютқу-лари виставасида. Кимё саноати павильониде. Тамошабинлар шина стендини кўздан кечир-моқдалар.

В. Егоров ва В. Кошевой фо-тоси. (ТАСС фотохроникаси).

КУБАНЬ ДАЛАЛАРИ УСТИДА ВЕРТОЛЕТЛАР

Краснодар ўлкасида қишлоқ ҳўжалигиде авиация йилдан-йилга кенг қўлланилмоқда. Ўт-ган ҳўжалик йили Кубань ави-аторлари қарийб 300 ҳўжалик-на хизмат кўрсатдилар. Авиа-торлар хизмат қилган ҳўжалик-ларда гаилла экинлари баҳорда озонлантирилди, бегона ўтларга қарши кураш олиб борилди, қишлоқ ҳўжалик зараркуна-диларига қарши чағнашга ўт-казилди. Етти йиллик биринчи йилнинг ўтган ойлари мобай-нида авиация билан бир неча юз миң гектар ерда ишлов берил-ган.

ЯНГИ ТЕЛЕВИЗОРЛАР

Минскдаги радио заводининг коллективини «Белорусь-5» мар-нали янги комбинация қилин-ган телевизорларни серияли иш-лаб чиқаришга иришди. Теле-визор эранининг катталиги 270Х360 миллиметр. Телевизор диагоналарини клашвили пере-ключатель билан таъмин этил-ган. Янги телевизорнинг бири-чи партиалари савдо шохоба-ларига юборилди ва янги аҳоли-га сотилмоқда.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА КУ-ТУБХОНАЛАРИ ХОДИМ-ЛАРИНИНГ СЕМИНАР КЕНГАШИ ОЧИЛДИ

6 июлда Москвада СССР халқ ҳўжалиги ютқулари виставасининг конференция залида иттифоқчи республикалар ва иттифоқчи районлардан мар-казий илмий техника кутубхона-лари ходимларининг семинари кенгаши очилди. Семинар маъ-салини мақсади КПСС XXI съезди ва партия Марказий Ко-митети июль Пленумининг қарорларига мувофиқ илмий-тех-ника кутубхоналарининг вази-фаларини белгилашдан иборат-дир.

Кенгаш қатнашчилари КПСС XXI съезди ва КПСС Марказий Комитети июль Пленуми-нинг қарорларини пропаганда қилиш тажрибасини ўртоқлаш-дилар. (ТАСС).

Ўзани талабига қараб саратон қондириб суғорайлик ва унинг мўл ҳосил тўплашига эришайлик!

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

1959 йилда область колхоз ва совхозларида чеканкани ўз вақтида ўтказиш тўғрисида

Тошкент область партия комитети бориси мўл ҳосил тўплаш аниқса гўзал пайдо бўлган туғи-чакларни сақлаб қолиш ва ҳосилни эрта етиштиришда гўзани ўз вақтида чеканка қилиш ниятида муҳим агротехник тадбир эканлигини назарда тутиб махсус қарор қабул қилди.

Қарорда район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик инспекциялари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига шундай бора барча майдонлардаги гўзаларни юқори сифатда қилиб чеканка қилиш вазифаси юклатилди.

Шу мақсадда гўзалари 14 — 15 талдан ҳосил шох тўлаган даладар бундан 10 июлдан танаб чеканка қилиш ишлари бошланган ҳисобга олиб, мутахассислар, тажрибали колхозчилар ва совхоз ишчилари иштирокида ҳар бир хўжалик ҳамда далачилик бригадаси учун графиклар тузиб чиқилсин.

15 — 25 июль мобайлида гўзалари 14 — 15 талдан ҳосил шох пайдо бўлган асосий майдонларда чеканкаlash иш тугаланиши лозим. Июль ойининг сўнги беш кунлигида эса гўзаси 12 — 14 талдан ҳосил шох чиканган ҳамма қоқоқ участкаларининг гўзаси чеканка қилинсин.

Гўзаси бир текисда ривожланаётган участкаларда чеканкаlash иш бир йўла, нотекис ривожланаётган участкаларда эса икки марта ўтказиш тавсия қилинади.

Амал нормал ривожланаётган гўзалар чеканка қилиниб, ривожланишдан орқала қолган гўзалар бундан 8 — 10 кун кейин чеканка қилиниши зарур.

Чеканкаlash даврида агротехника талабларига амал қилиш, кўзланган мақсадга эришиш учун бу ишнинг сифатига алоҳида эътибор бериш керак. Чеканка ўтказилганда гўзанинг асосий ва ён шохларидаги ўсим нуқталари чимдиб ташланиши лозим.

Гўзаси говлаб ўсаётган ва секин-секин билан кўсак тугаётган участкаларда, аниқса, захкаш ерларда чеканканинг сифатига алоҳида эътибор бериб, нахлаб чиққан ён шохчалар юлиб ташланиши.

Шунингдек қарорда район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари зиммасига:

чеканка қилиш ишларининг колхоз раҳбарлари аъзоларининг, совхозлар раҳбарларининг бевосита контроллини остида ўтказиш, чеканка қилинган даладарининг ишнинг сифатига баҳо берган ҳолда бригадалардан қабул қилиб олиш вазифалари юклатилди.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, далачилик бригадалари бошлиқлари, колхозчилар ва совхоз ишчиларига чеканкаlash ишларини қилишнинг бевосита қатор ораларида ишлов беришни заррача ҳам сусайтирмалик керак деб, алоҳида ўқитириб ўтқалади.

ҒАНИШЕРЧИЛАР

Областимиз колхоз ва совхозларида ғанишерчи бригадалар ҳаракати қунидан-қунига кўнги тус олмади. Ғанишерчилик област қишлоқ хўжалик илгорларининг янгида бўлиб ўтган кенгаши тадбирларини изчиллик билан амалга ошириб июль, август ойларида мўл ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш учун курашмоқдалар. Эндиликда бундай бригадаларни ҳар бир районда уратилиш мумкин.

Суратларда (чапдан ўнгга) Гулистон районидаги Ленин номи колхозининг бригадир Сора Шодмонова, «Красный Восток» колхозининг бригадир Нажиmiddин Исмаилов, «Красный Восток» колхозининг бригадир Отақулов, Фрунзе номи колхозининг бригадир Ашурали Ўсаров ўзлар, булар ҳам ғанишерчиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар.

В. Салов фотолари.

Янгида Гулистон райони билан Мирзачўл райони қўшилиб, Гулистон райони айланди. Икки район бирлашган кунини район меҳнаткашлари бу йил давлатга 60 миң тонна пахтага етказиб бериш тўғрисида мажбурият олдилар. Бу бежиз ва ҳавойи гап эмас. Гулистонликларнинг бу мажбуриятни бажаришга ишончлари қомил, ҳимматлари баланд, гайратлари зўр. Чунки бу районда 50 центнерчилар ҳаракатининг ташаббускори Ғанишер Юнусов бор. Бу ҳаракатни қўллаб-қувватлаган, шунинг астойдил қиришган ўналарча ғанишерчилар бор, аjoyиб механикаторлар, моҳир увчилар бор.

«Красный Восток» колхозининг Нажиmiddин Эржабов, Низомиддин Исмаилов, Крупская номи колхозининг Ортиқбой Отақулов, Фрунзе номи колхозининг Ашурали Ўсаров, Ленин номи колхозининг Шодмонова, Буржуев номи совхозининг Аҳмадон Мирзасева бошлиқ бригадалари ана шундай 50 центнерчилар ҳаракатида қўшилиб намунали иш олиб бормоқдалар.

«Красный Восток» колхозининг Нажиmiddин Эржабов бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили 25,5 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил олганлар. Бу йил улар 40 центнердан ҳосил олишига аҳд қилишган. Бригадада гўза ҳозир 4-март парварши қилинапти. Уч марта озиклантирилган гўзалар ҳозир қийғос гуллаб, кўсакайбошланди.

Бу бригадада хизмат қилаётган университетчи Абдусалом Отабев, Хошим Испандерёвлар гўзани сифатли

45 сантиметр кенликда, 20 сантиметр чуқурликда култивация қилинапти.

Утган йили бригадада 5 марта кетмон чопиш ўтказилган бўлса, бу йил бир марта ҳам кетмон чопиш ўтказилмади. Кетмон чопишида 15—20 сотих ери ишлаган учун 1,75 меҳнат тўланган. Бу йил бўлса фақат 50 сотих ерда унча-мунча қолган ўтин юлиш учун шу миқдорда ҳақ тўланмоқда. Шунинг натижасида ўтган йили шу даражада сарфланган меҳнатга нисбатан бу йил 50 — 60 процент меҳнат кам сарфланди.

Кетмон билан ишлаган вақтимизда, — дейди бригада бошлиғи, — ўтин ўлдирман, деб колхозчилар баъзан гўзани ҳам чопиб кетардилар. Натижада кўчат сийрак бўлиб қоларди. Шунинг учун хай-хайлаб юрардик. Бу йил бунақа гап бўлмади.

Гўзани оби-тобига келтириб суғориш пахтадорнинг энг юксак санъати. Сув билан гўзани тузатиш ҳам бўзиб қўйиш ҳам мумкин. Бу ҳақда ўртоқ Эржабов бундай дейди:

ваъдаларини бажаришга шубҳаланмас ҳам бўлади.

— Утган йили биз 2 та хатога йўл қўйган эдик, — дейди Отақулов, — биринчи хатомиз гўзани кеч озиклантирдик. Натижада гўзанинг кучи ҳосилга эмас, бўйига қараб кетди. Бу йил ана шу хатога йўл қўймаслик учун ҳаракат қилишимиз. Ҳозир олдинги гўзаларимиз чеканкага келиб қолди. Бутун эрта танаб чеканкани ҳам бошлаб юборамиз.

Гулистонлик ғанишерларнинг қайси бири билан учрашманг, суҳбатлашманг уларнинг ўзлари йўл қўйган илгарти хатоларини тузатиш, ер шароитларини ҳисобга олиб, агротехника тадбирларини амалга оширишга, пахтанинг танархисини камайтиришга, кетмондан бутунлай воз кечишга, техникдан умумий фойдаланишга ва машина билан пахта теришга интилаётганликларини сезасиз ва кўрасиз.

Ғанишерчи бригадаларда тракторчи билан сувчилик, колхозчилар билан хизматдорларнинг иш бир-бирига уйғунлашиб кетган. Бир жойга бориб сиз: «гўзани най билан секин суғораймиз» деган сўзини эшитасиз; иккинчи жойда: «биз гўзани югуртиб — тез суғораймиз» деган гапни тингласиз. Бу иккидир меҳнат ташаббускорлари — ғанишерчиларнинг ўз олган мажбуриятларини бажариш учун неоголиқ эҳтирдан ишлаётганликларини, Гулистондаги 60 миң тонналик хирмоннинг қад кўтариши учун чин кўнишдан ишлаётганликларини аяқол кўрсатади.

Б. ХАЛИЛОВ.

АҲОЛИГА МЎЛ-КЎЛ ЧОРВА МАҲСУЛОТЛАРИ

ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК!

Ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар

Кўк юзида олов сочиб турган кўш оғиб бораётган пайда сизгирчилик фермасига етиб келар эканмиз, биздан анчагина йироқда ошпоқ соқоли чоғга кўзимиз тушди. Чоқ яқинлашган саломлашдик.

— Хўш, хизмат, ўғилларим, — дея жимдайдим.

— Фермадаги илгорларнинг иш тажрибалари билан танишмоқчимиз, — дедим биз.

Чоқ кўксига тушиб турган ошпоқ соқолини бармоқлари билан силаб-сиплаб, — юринглар бўлмасе! — дея ферма томон бошлади.

Фермага кирганимизда чаққонлик билан сизгир соғайган аёлга кўзимиз тушди.

— Бу киши моҳир сут соғувчи ўртоқ Нишон Ашурава бўлдилар, таништириди ферма мудирини ҳалиги нуруний чоқ.

Ўртоқ Ашурава билан танишиб, ўзининг сўт соғишдаги иш тажрибасини ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Ана шу саф тортиб турган 5 сизгирга, — дея ҳикоят қила бошлади ўртоқ Ашурава, — мен қарайман. Бу сизгирларнинг ҳар биридан ўтган йили 3810 литрдан сут соғиб оладим. Бу йўлдарга зоотехника қондаларига амал қилганлигини туйиб қўйиб эришдим. Мен сизгирларнинг қонини, махсулдорлигини, семиз-оз-ғиллигини ҳисобга оламан. Озиқ-лантиришни ҳам матулум режими асосида олиб бораман. Ҳозир сизгирларни кўк ўт, кўкбеда, маккажўхори пояси ва сабаотун чикиндилари билан озиклантиришаман. Кўз, қиш ва баҳор пайтларида эса озиқ турларни сизгирларнинг иштаҳасига қараб ўзгартирилади. Шунингдек сизгирларни кунига икки марта прогутака олиб чиқаман. Тажриба шундай қилинганда сизгирларнинг еган овқатини сиғиб, сут бериши ортиб боришини кўрсатади. Шу кеча-ю-қунда ҳар бир сизгирдан 18 — 20

литрдан сут соғиб оламан. Бу йил ҳар бир сизгирдан 4 миң литрдан сут соғиб олишга аҳд қилганман.

Биз ўртоқ Ашураванинг мусобақадор дугоналари Зоя Абдурафиқова ва Ольга Кюсс ўртоқларининг ишлари билан ҳам танишдик.

— Етти йилликда олдинган мажбуриятини 5 — 6 йил ичида бажариш учун ҳаракат қилмоқдамиз, — дейишди улар. Шунинг учун сизгирларни соғиш, озиклантириш ишларини кун тартибда кўрсатилган соғатларда олиб борамиз. Натижада сизгирлардан кун сайин кўп миқдорда сут соғиб олмақдамиз. Бу йил ҳар бир сизгирдан 3,5 миң литрдан ортириб сут соғиб олишни ўз олдимига асосий вазифа қилиб қўйганмиз.

Етти йилликнинг биринчи йилида яхши натижаларга эришган Нишон Ашурава, Зоя Абдурафиқова, Ольга Кюссга ўхшаш нагор сут соғувчиларни Тошкент область Янгийўл районидаги Ленин номи колхозда қўллаб уратилиш мумкин. Илгор сут соғувчилар сафи кенгайиб бораётганлиги учун колхозда сут тайёрлаш плани ҳаминча ортинги билан бажарилимоқда.

Колхозда соғин сизгирларни алоҳида парвартириш мақсадида силос тайёрлаш ҳам йил сайин олиб бормоқда. Бу йил маккажўхори майдонлари ана кенгайтирилиб, ҳар бош соғини сизгир учун 12 — 13 тоннадан силос тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Фрунзе номи колхозда ҳам чорва махсулотлари етиштиришда яхши натижаларга эришилмоқда.

Сут соғувчилардан Салима Ахмедова, Тамара Шабалина ва Замира Мамадова каби илгорлар унумли меҳнат қилиб ҳар бир сизгирдан 3 миң килограмдан сут соғиб олиш мақсадида ҳормай-толмай ишламоқдалар.

З. ОТАХОНОВ.

Янгийўл районидagi «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Мираҳмад Юсупов бошлиқ бригадаси аъзолари 95 гектар майдонда 45 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашаётганлар. Бригада аъзолари 27 гектар ерда маккажўхори ҳам эккан эдилар. Улар бу ишнинг ҳар бир гектаридан 50 центнердан дона ва 400 центнердан кўкпепа олиш мақсадида флюкорона меҳнат қилмоқдалар. Суратда: (чапдан) бригадир Мираҳмад Юсупов ва колхоз раис Махмуд Исмаилов ўртоқлар маккажўхори экинини кўздан кечиришлар.

Қ. Розиков фотоси. (ЎТАҒ фотохроникаси).

Ғўзалар майин тебранади

(ОЧЕРК)

Ўқ ариқдан пуштасидан ўтган сўқмоқ йўл бўйлаб дала шийони сари пешини дам олишга чиқиб кетаётган икки йигит атрофда, қатор-қатор уяларда, эгтарлар бошида ним-жонина қаддини кўтариб, майин еда астагина хилпарвар турган гўзаларга қараб, ўзаро таланиб борадилар.

— Бригадиримиз, ғанишерчи бўламан, гектарига эллик центнердан «оқ олтин» бераман, деб ваъдани катта бериб ибордилар-у, лекин охири қандақ бўлар экан-да?! — деди улардан бири. — Ғўзаларимизнинг ишлови кам бўлмаётган бўлса ҳам авжи мақдари эмас.

— Энди... ҳар йили бериладиган ишловини бераймиз, — деди иккинчи соқоли билан. — Аммо, лекин... бугунги биламиз...

— Ҳар йили эҳир шу рисолода бор ишлов ва озиклантириш гўзани билан ишлаб, гектарига зўри билан 30-35 центнердангина пахта олаётган экан-да! Бу йил эса отини ўна экичча дўқалатиш билан дўқалатиб элликини кўзайамиз, охири қандақ бўлар экан?

— Гапларинг тўғрироқку, лекин ишлаганимиз ҳам жуда унчалик экинча эмас, — эътироз билдирган бўлди иккинчи йигит, — бу йил ана кўп ишни трактор қилапти, озиклантириш ва ер юмшатишлар вақтида ўтапти. кунни кеча эса правление мажлисида бизнинг бригадани мақтаб, мукофотга қўй беришпти.

— Булар ҳаммаси ҳамма қатори қилинаётган ишлар, — қизилброк гапирди биринчи йигит, — бу йил эллики миниб бўлармикин?! Иккинчи йигит, билалмади, дегандек елкасини қисди. Биринчи йигит эса ўз-ўзига гапиришда давом этди:

— Ғанишерчи ҳозир ҳамма гўзаси тизага уриб, шох отиб, гўж-гўж гулга, кўсака тўлиб борапти дейишди. Бизники эса бир чеккасидаги тузукроги атта-батта кўсак кўрсатгани билан, кўнчилик қисми совуқда дийдираган боладек, барги кезариб, хурпайиб турибди. Ғанишер, одамларига, тун сўрасанг бия беради, пойма чопсанг олсини кўзлаб чоп, дея ўқитиб, ўша бўлиқ гўзаларини янада бўлдириш учун минг бир хил иш ва меҳнатни кўзайпти, қуёшнинг булут орқасидан мўраллаган пайтини ҳам, гўбуренз боққан дамни ҳам ҳисобга олиб, гўзасининг юрагига кўзқоқ қўйиб кўраб, ўшанинг қўнган тусгаган нарсани ҳозирлайпти. Биз эса ғанишерчи бўламиз, деб ваъдани катта беришга бериб қўйдигу, гўзаланинг чинакам аҳволига қараб режа қилмай, графикда кўрсатилган ишни бажардик, култивация қилдик, озиклантирдик, деб шулар билангина қаноатланиб юрибмиз. Эҳ олдида ваъда бергандан кейин, отини шунга қараб шаҳамроқ ниқдоталаш керак-да. Еки базилардек ҳозир ном чиқаришга ваъда бериб қўйдик, кўзда дами чиқармай писиб кетаверамизми?

Бу гаплар иккинчи йигитни ҳам анчагина ўйлантириб қўйди.

— Гапларинг тўғри, — деди у ана гарданни қаншиб, бугунги ма на элли, кўраверамиз. — Сўз чайнади у. Шу пайт шийон томондан, — қадимларининг каттароқ, каттароқ босаларининг, шўра соғандек елкасини қисди. Биринчи йигит эса ўз-ўзига гапиришда давом этди:

— Тез, тез юр, бутун ўн кунлик мукофотига олдинган кўйининг қайнатма шўрвасини ичамиз.

Икки йигит уч-тўрт эгтардан биш ҳақлаб, катта-катта қадам ташлаб, ганича, дала шийони сари ошқиди-ди. Нозик гўзалар худди уларнинг орқасидан эртангандек атрофда майингина сизилиниб қолди.

Комилжон Шокиров бошчилигидаги комсомол ва ёшлар бригадаси де-нонманган бригаданинг янги ҳовуза лабидати сов-салқин толар баргига жойлашган дала шийонини гавжум: четроқда катта қозонда янги сўйилган кўчқор гўшти бақираб қайнамоқда; шийон тўрида қизил байроқ янгиб турибди; радиодан пахтакорларнинг пешини дам олдишларига атаб Тошкентдан берилаётган кон-цертининг шўх куйлари янграйди, қимиларди шўх куйга маст бўлиб, бармоқларини шакллатиб, елкаларини учтириб мақом қилмоқда, қимиларди куйга охиста жўр бўлиб, ўзича хиргойи қилиб кўзани юмиб тебраниб ўтирибди. Ҳовуза лабидати сўрида давр кўрган йигитлар нима ҳақдадир аския айтишиб, ҳар замонда ўзларича қаҳ-қаҳ уриб куйиб қўядилар. Ана икки қиз ва бир йигит шийон атрофида экилган чаман гуллар тагини юмшатиш билан олов. Тўрт-бешта йигит ва қиз қизил бурчакда гапта ва журналларнинг ҳалигина келган янги сонларини ва-рақлаб, ўқиб билан маъгула. Бригадир Комилжон эса каламшиқдан тикилган кир юксак фуражасининг айвонини кўтариб, бошқинг орқароғига сўриб қўйганча, бир кўз-ўзини букголиқ тизасининг устига ташлаб, узоқларга боқиб ўтирибди.

Унинг япалоқдан келган, қишқичи юлариди, пешоналариди мунчоқ-мунчоқ тер, дуркунгина қоматига ёпишиб тушган ҳалатининг елкалариди, брезент эгинининг кўйлақларида ҳам даладан ўзи билан бирга келган чанг, тулдор гардалари. У ҳар-замонда оқ қийқ билан ўзини елибди, терларини артиб, ёни-веридида колхозчиларга, у-бу, деб сўз отиб қўяди.

Ниҳоят шўрва ҳам сузылди. Танларга ором ва куч баҳи этувчи тотли, қайноқ тушликнинг ҳарорати ана пешона ва юлардан думалаган майда терларда жилвайдди. Колхозчилар, ҳалол меҳнат мукофоти олинган кўйининг гўшти жуда мазада бўлар экан-а, дея ўзаро гап отишиб, тушликни ҳам охираётдилар. Концерт ҳам тугаб, баъзилар уён-бўёнда қўзилишиб, баъзилар дала шийонини кутубхонасидаги китобларни кўлга олиб, пичирлаб ўқинарди.

Дам олган тугабди. Ҳамма эндигина кўзголомқчи эди-ки, колхоз партия ва бош механизатори Бердбер келиб қолди. Улар ҳамма билан самийи саломлашдилар. Бригадир Комилжон колхозчиларга ўти ўлдирилган дала, иш жойини таянмайлаб жўнатар экан, орқаларидан уқтирди:

— Бироздан кейин гўзаларга дори сениш учун самоеъ келлади, ўшанда даладан четта чиқиб туринглар, ариқ сувини ичманглар.

Кўнчиликни далага жўнатиб бўлган у, муҳбирининг ёнига тиз чўки-дую, турли саволларига жавоб бера кетди.

— Мен ҳам Ғанишернинг қақ-ригига қўшилганам, ҳозиргача гўзаларимизга уч марта узунасига уч марта қўндалангани ишлов бердик, кя марта озиклантирдик. 60 гектар ердаги гўзани маҳинида гершичга мослаб парварши қилаямиз. Энди учинчи озиклантиришни берамиз, эр-

тадан гўзаларга сув қўямиз. Мишерал ўнгига аралаштириб сениш учун Зомин чўқидан беш-олти машина кўйиб олиб келганми.

— Гўзаларга ана неча марта ишлов берсанга? — деган саволга у, — 1 августга қадар гўзани кам деганда икки-икки арим марта ишлов берамиз, деди ва кейин шийон яқиндаги гўзалар мажмаиғини учун хижолат чекандек, — шу кўз олдидаги гўзаларимизнинг бироз мазаси йўқроқ-да, лекин анави орқароғиди гўзаларимизни ороқ ўт бостан бўлса ҳам авжи яхши, ўти ўрдан тозалаб олдик, ўша эрта-инди кўскайиб бошланди, дея, ўз-ўзича илоҳ беракети. Сўнгра у муҳбирининг, — гўзаларининг шу аҳвалини ўзи билан Ғанишернинг ишнни кўзиб етолмасми? — деган саволдини «шити» ўйлашиб қолди. Кўйини кўзалари пир-пирлади, пешонасига чача боши қилди, сизда эса ҳозир 4—5 гўзалик уялар ҳам кўп, дейилган саволга, ҳам елкасини қисди, — биз ҳам белли боғлаб ишлаймиз, — деди. Икки орада барибир шу ҳаракат билангина 50 центнерни удаллаб бўлармикин, деган савол ечимлай оқиқ қолди. Кутубхонага яширилган икки йигит шийон орқасидан ўтиб, секингина далага жўнар эканлар бир-бирларига қараб, айтмадимки, ғанишер билан бу кувиниш учун ваъда бериш, графикдаги ишнинг ўзини бажаришга кифоя қилмайди деб, дея бир-бирларига кўз қисиниб қўйдилар.

Ичкери хонада китоб ўқиб ўтириш учун бош бригадирнинг кўзига чалимай қолган ҳалиги суҳбатдош икки йигит эса бу гапларни эшитгач, бир-бирларига маъноли қарашиб олдилар. Ташқариди савол-жавобга ўхшаш кетадиган галати суҳбат давом этар эди:

— 50 центнер, аниқса бутун бошли катта бригаданинг 80 гектар даладасидан 50 центнердан пахта оламан, дейиш бу жуда-жуда катта гап, — деди муҳбир, — бунинг учун менимиз жуда зўрок пахтакор бўлиб, гўза парваршида олдин графикда кўрсатилган ишлар билангина қаноатланмай, ўз ер ша-

роитини, гўзаларнинг кундалик аҳволини тўла ҳисобга олиб, ана қанчадан — қанча ишларни қилиш, гўзани мисли мурғак гўдакдек, бетинин парвартириш, кўнган тусгаган нарсасини дама билиб, муҳайё қилиш керак бўлади-ку?!

Комилжон даладаридан кўзини узмай, узоқларга тикилиб туриб, — ҳозирча ана қўнмадан келганича ишлаймиз, сер гайрат аъзоларимиз ҳатто қайта-қайта мукофотлар ам олдилар, энди бугунги кўрамада, — деди. У гўза ҳосилини охири шун учун кўсаклаш даврида алоҳида парварши қилиш тадбирларини белгиламайдиганлиги, дейилган саволга ҳам нагарини, ишлов берамиз, ўғилларимиз, деган жавобни қилди. Ғанишер июль ойида ҳарқан-дай қилиб бўлса ҳам гўзани 2-2,5 марта ишлов беришга қарор қилди, у ҳозир шох ва кўсак сааб-иши қилапти, сизда эса ҳозир 4—5 гўзалик уялар ҳам кўп, дейилган саволга, ҳам елкасини қисди, — биз ҳам белли боғлаб ишлаймиз, — деди. Икки орада барибир шу ҳаракат билангина 50 центнерни удаллаб бўлармикин, деган савол ечимлай оқиқ қолди. Кутубхонага яширилган икки йигит шийон орқасидан ўтиб, секингина далага жўнар эканлар бир-бирларига қараб, айтмадимки, ғанишер билан бу кувиниш учун ваъда бериш, графикдаги ишнинг ўзини бажаришга кифоя қилмайди деб, дея бир-бирларига кўз қисиниб қўйдилар.

Ичкери хонада китоб ўқиб ўтириш учун бош бригадирнинг кўзига чалимай қолган ҳалиги суҳбатдош икки йигит эса бу гапларни эшитгач, бир-бирларига маъноли қарашиб олдилар. Ташқариди савол-жавобга ўхшаш кетадиган галати суҳбат давом этар эди:

— 50 центнер, аниқса бутун бошли катта бригаданинг 80 гектар даладасидан 50 центнердан пахта оламан, дейиш бу жуда-жуда катта гап, — деди муҳбир, — бунинг учун менимиз жуда зўрок пахтакор бўлиб, гўза парваршида олдин графикда кўрсатилган ишлар билангина қаноатланмай, ўз ер ша-

роитини, гўзаларнинг кундалик аҳволини тўла ҳисобга олиб, ана қанчадан — қанча ишларни қилиш, гўзани мисли мурғак гўдакдек, бетинин парвартириш, кўнган тусгаган нарсасини дама билиб, муҳайё қилиш керак бўлади-ку?!

Комилжон даладаридан кўзини узмай, узоқларга тикилиб туриб, — ҳозирча ана қўнмадан келганича ишлаймиз, сер гайрат аъзоларимиз ҳатто қайта-қайта мукофотлар ам олдилар, энди бугунги кўрамада, — деди. У гўза ҳосилини охири шун учун кўсаклаш даврида алоҳида парварши қилиш тадбирларини белгиламайдиганлиги, дейилган саволга ҳам нагарини, ишлов берамиз, ўғилларимиз, деган жавобни қилди. Ғанишер июль ойида ҳарқан-дай қилиб бўлса ҳам гўзани 2-2,5 марта ишлов беришга қарор қилди, у ҳозир шох ва кўсак сааб-иши қилапти, сизда эса ҳозир 4—5 гўзалик уялар ҳам кўп, дейилган саволга, ҳам елкасини қисди, — биз ҳам белли боғлаб ишлаймиз, — деди. Икки орада барибир шу ҳаракат билангина 50 центнерни удаллаб бўлармикин, деган савол ечимлай оқиқ қолди. Кутубхонага яширилган икки йигит шийон орқас

Сабзавот дўконларидаги эгри қўллар

Азимжонов ҳам ана шунданги оғир-сатарлардан қилинмапти. Улардан фарқи шунки, Азимжонов «Коопторг» пардаси остига юқибланиб олган. У кўндал бери харидорларнинг кўзини бўяб, ўз шахсий манфаатига иш тутаётган найрангбоз.

Узоқ вақтлардан бери «Назарбек-коопторг» ва Калинин районидagi Навойи номи колхоз номидан савдо қилиб келаётган Азимжоновнинг дўкони шундайми? Йўқ. Унинг Октябрь колхоз бозорига галла, Тарас Шевченко кўчасида сабзавот дўкони ҳам бор. Бу дўконларда сотилган молларнинг кўпинча ҳужжати бўлмайд.

Чунончи, 8-трамвай охиридаги юқорида таърифланган дўкони олайлик. Аввало бу дўконнинг қайси ташкилотга қарашлигини кўрсатуви виқега йўқ, молларнинг нархи эшиб қўйилмаган. Азимжонов дўконда 8 сўмдан сотилаётган помидорга ҳужжат сўраганимизда, бундан бир ой илгари ёзилган фактурни рўқча қилди. Ваҳоланки 8 сўмлик помидор ириб-чириб, дўконнинг бир чеккасида ётибди. Дўкондаги янги помидорларга ҳеч қанақа фактура кўрсатма олмади. «Ҳали қабул қилиб олганим йўқ», деб алдамоқчи бўлди. Яшиқдаги помидорлар аса турли кишилардан 2 сўмдан сотиб олинган эди. Ҳали музир унга қалабаки ҳужжат эшиб улгура олмаган экан.

Азимжонов каби юлчилар ягона дейсаним? Самарқанд дарвоза кўчасидаги ўртоқ Раҳмон Каримов раислик қилаётган Калинин районидagi «Қизил шарқ» колхозининг дўконида ҳам шундай маназара. Дўкон мудир Экуб Ҳакимовнинг ноқўш ишларидан қўшчиллик норози. Биз дўконга бўриганимизда музир йўқ, унинг ўғли Шавкат Экубов савдо қилар эди. Нархи 3 сўм бўлган эгри ахши олма «миқозларга» сотиш учун яшириб қўйилган, харидорларга аса чириган олма янги ҳужжат билан 3 сўмдан сотилмоқда.

«Москва» колхозининг ҳам шаҳар бозорлари ва уриниш жойларида бир неча дўкони бор. Уларда сабзавот маҳсулотлари узакусиз бўлиб туриши шарт. Колхозининг дўконларидан бири Ленин кўчаси, давлат цирки рўпарасига жойлашган. Биз бу дўконда ўтган йилнинг ноябидан 1959 йилнинг февралга ойигача хилма-хил, рангба-ранг семеренка ва бошқа харидорбоп оғмалар сотилганини билганим. Бозорда узаумнинг нархи 12 сўм бўлганда, бу дўконда 16—18 сўмдан пулланди. Колхоз раиси ўртоқ Қудир Усмонов «ялғубилло бу дўкон бизники эмас» деб тоғнаган ҳам маълум. Ҳозир ана шу дўкон Калинин районидagi «Москва» колхозини номидан маҳсулот сотмоқда.

Колхознинг Тошкент медицина институтини ҳовлисидаги ва «Таш-селиман» заводи рўпарасидаги дўконларида ҳам харидорларнинг чагитиш авж олган. ТашМидаги дўконга 30 тийин нарх қўйиб юборилган, сарғайиб кетган бодрийнинг килосини сотувчи Мохира Эшонбекова баралла 1 сўмдан пуллаётти. Насриддин Зайнитдинов музир бўлган дўконда аса маназара бундан ҳам хунуқ.

— Олча колхозиникими, неча сўмдан? — сўрадик сотувчи А. Набиеван.

— Колхозиники эмас, уйимдан олиб келган эдим, 10 сўмдан сота-тирман.

— Ўрик билан ноқ колхозиники бўлса керак?

Дўконда бундан 12 кун илгари келтирилган, чириб-қуришган олманинг килоси 2 сўмдан сотилаянти. 2 та катта боқчада тузланган бодрийнинг пули бошқа кассага тўшаётти.

Ўртоқ Қодир Усмоновга бир савол бермоқчимиз: киши билан Ленин кўчасидаги дўконда сотилган олма, узаум колхоз бозорларида ниш-мабдими?

Колхозларда мева, сабзавот гарпнишиди. Биз колхозларнинг шаҳар бозорларидаги ва маҳаллалардаги дўконлари турли ноз-неъматлар билан лиқ тўла бўлса керак, деб ўйладик ва шу мақсад билан дўконларнинг кездик. Афусики, ундай бўлиб чиқмади. Дўконлар бўм-бўш. Сотувчилар рўпараларда савдо қилаётган дўконларга ҳаваси келиб, бекорчиликдан зерикиб ўтиришмоқди.

Марказий бозор (Туркман)да 9 та колхознинг дўкони бор. Бозор дирекцияси Калинин районидagi «Коммунизм», Карл Маркс номи, Сталин номи, Куйбисhev номи, Навойи номи, Янгийўл районидagi Киров номи, Қорасув районидagi Ленин номи колхозларнинг прав-

лениелари билан сабзавот маҳсулотлари келтириб сотиш ҳақида шартнома тузган. Бу колхозларнинг раҳбарлари ўз зиммаларига олган мажбуриятни бажаришга бепарволик билан қарайдилар.

Октябрь, Олой, Бештоғ бозорлари ва чекка маҳаллалардаги колхоз дўконлари барвақт очилмайд. Кўп вақт берк бўлади. Олой бозорида колхозларга қарашли 32 та дўкон бор. Уларнинг бир қисми берк, оқчиларида зарур сабзавот, картошка ва бошқа мевалар йўқ. Бозор дирекцияси билан тузилган шартномага кўра иккинчи қварталда колхозлар 380 тонна маҳсулот сотишлари керак эди, бозорга аса оғ миқдорда маҳсулот келтириб сотилди. Буларнинг ҳам кўп қисми чорвачилик маҳсулотлари. Қорасув районидagi «XVIII партсъезд» колхозини (раиси ўртоқ Р. Пулатов) 28 ўрнига фақат 8 тонна маҳсулот келтириб сотган. Шу райондаги Свердлов номи колхозининг раиси ўртоқ М. Исмаилов 22 тонна маҳсулот сотганини рўқча қилиб махтаниб юрди. Ваҳоланки, колхозчилар, дўконлар томонрасида етиштирилган турли кишлоқ ҳўжалик маҳсулотларидан 8.300 тонна сотилган ҳолда, колхозлар Олой бозоридagi дўконлари орқали атиги 540 тонна маҳсулот сотибди. Бундай аҳвол Октябрь район ва бошқа бозорларда ҳам юз берган.

Чорвадорлар учун Қорасув районидagi Свердлов номи колхоз илгори ҳўжаликлардан ҳисобланган. Колхоз правлениеси чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишини ахшиллаш мақсадида 100 минг сўм маблағ ажратди. Ҳозир ана шу маблағ ҳисобидан чорвадорлар маданий-маиший хизматини кўрсатиш учун маблағ йўли қурилмоқда. 20 хонадан иборат бу маданий уйда ётоқхона, кутубхона, ветеринария врач кабинети, тамоша зали ва бошқа қўлайликлар бўлади.

Бундан ташқари колхозда шу йил битта бўзоқона, ҳаммом ва 200 тонна силос бостирилган маҳсулот ҳовузалар қурилди.

З. Нажиmiddinov.

КОМБИНАТДА ЯНГИ ЦЕХ

Чирчиқдаги озиқ-овиқ комбинатда янги консерва цехи очилди, ишга туширилди. Бу цехда сабзавот ва ҳўя мевалардан консервалар тайёрланад.

Шу йилнинг ўзига цехда 600 минг бангака янги консерваларни қийим, джем, узаум шарабати ва бошқа хил кон-серва маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Цехнинг дастлабки маҳсулотлари истеъмолчиларга манзур бўлмоқда.

В. Волков.

САВДО ТАРМОҚЛАРИ КўПАЙМОҚДА

Чиноз районининг кишлоқларида савдо тармоқлари борган сари кўпайиб, харидорларга маданий хизмат кўрсатиш ахшилламоқда. Сталин номи колхозининг Оржоникиде участкасида маданий моллар ва кенг истеъмол буюмлари билан савдо қилувчи типовой магазин буюми қурилиб, ишга туширилди. Натияжда колхозчилар зарур нарсалар учун узоқдаги магазинларга қатнаш қийинчилигидан қутулди.

Магазин ходимлари харидорларга яхши хизмат кўрсатмоқдалар.

К. Довурбоев.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РАҲБАРЛАРИ ЛЕКЦИЯ УҚИТИРЛАР

Оҳангарон давлат район элек-тростанцияси ҳўзурида партия ва ҳўжалик раҳбарлари, инженер-техник ходимлардан иборат лекторлар гуруҳиси ташкил қилинди.

Лекторлар КПСС XXI съезди қарорлари, ҳалқаро аҳвол ва иқтисодий темаларда 30 дан ортиқ лекция ўқидилар. ГРЭС бошлиғи Чернов, инженерлардан Тестелев ва Болеков ўртоқларнинг маҳаллий фактларга бой мазмунли лекциялари аудитория айнасида эътибор билан тинглад.

Ф. Петров.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

Чех адабиётининг классиги

«Агар менга ўн марта ҳаёт берилганда эди, мен унинг ҳаммасини чех меҳнатига ва чех меҳнатқашларининг фаровонлигига бағишлаган бўлардим» — чех адабиётининг классиги Ян Неруда ўз ҳаёт мақсадини шундай деб аёнлашган эди.

Отавадаги жангчининг ўғли Ян Неруда, шоир, прозаини, публицист ва таъкидчи сифатида жуда бой адабий мерос эрарди. Шейрлар, ҳўқоқлар, тўпламлари, «Объявления» поэ-зии, пьесалар, 2,5 миңдан кўпроқ очерклар ва фельетонлар, адабиёт, тасвирий санъат, музыка ва театрға бағишланган мақолалар фикринининг дали-лидир. Неруданинг бу асарлари ўзининг юксак қовийлиги билан ажралиб туради. Ян Неруда ўз ҳалқига хизмат қилиш иқидини учун жуда юксак бахт деб билди.

Неруда миллионлари қаш-шоқ қилиш ҳисобига санодий одамларининга роҳат-фароғатла яшатадиган буржуазия тар-тибларига тиш-тироғи билан қарши курашарди ва наф-ратларди. У миллионларча эзил-ган меҳнатқашлар миллиатинг асосини таъкил этишини ту-шинди. Эксплуататор синфлар-ға мансуб бўлган шахсларни сиф-миллатнинг душманлари сиф-атида қоралди. У ўз асарла-рида эзил-ган меҳнатқаш киши-ларни эркин, жонли овозла-ридан яратди. оддий инсонинг оқиллигини, оддий инсоннинг бой-лигини, унинг меҳнатсеварлиги, келажикга умид билан қарашини эр муҳаббат билан тасвир-лад.

Неруда меҳнатқаш ва обива-гетчиликка қарши кескин ку-рашди. У ўз иқидолини ва ҳўж-метлариди бойлик ва ҳўж-мет оқиди қулларга тиш чў-қувчи, бутун борлигини пулга сотувчи, қалби пуч ва маъна-вий қашшоқ майда чех буржуа-

лари устидан қуллади, уларни бадий воситалар орқали ҳалқ оқиди фош этди.

Неруданинг асарларининг ўқи-ган китобхон ундан чуқур та-асурот олади. Унинг бағдалла-ри қисқа мазмун, бўриб турган образлари, жонли тили билан ҳалқ ҳаётини акс эти-руви шейрларга юксак ватан-парварлиқ руҳи билан, эркин мирсалар оғандор ва соддалик билан; повест ва ҳўқоқлари кишилар характери, замона руҳини чуқур очиб бериши ва енгил юксак билан юши на-зғили мафтун этди.

Ян Неруда рус ҳалқига са-миий дўст деб қарар, рус ада-биётини жуда ахши билар ва ҳўрмат қилар эди. Езувчи рус тилини жуда ҳафсала билан ўрганган.

Туғилганига 125 йил тўлган кунда бу катта адабнинг хоти-расини чех ва совет ҳалқлари, соф ниятли прогрессив инсония-ти чуқур ҳўрмат билан тилға олади.

М. ХАЛИЛОВ, К. ТАСМА-Р. УСМОНОВ, А. КО-ВАЛЕВ, С. ТУМАШЕВСКИЙ — кекса ветеранлар Советининг аъзолари.

Я. МEGДИЕВ — область савдо инспекциясининг жамоатчи активни.

У. УСМОНОВ — темир йўл транспортни машинасозлиғи заводининг ишчиси, жамоат контролери.

Ш. КУЗАНБОВЕВ, А. МИР-БОБОВЕВ, «Тошкент ҳақиқати» газета-сининг мухбирлари.

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида ер ости сувларидан фойдаланиш

«Гидрогелострой»нинг да-ракт кўчатлари ўзидан ва кўна-ламзорлаштириш бошқармаси Ян-гир шаҳри ўртабда 10 тенгарадан ортиқ ерда таърибга учун ўрмон барпо этмоқда. Бу майдонга 10-12 йиллик ясен даракхлари илдиқ тур-рор билан экилади. Ана шу да-рактларни ўстириш ва бошқа қиш-лоқ ҳўжалиги экинларини тарбия-лашда ер ости сувларидан фойдала-ниш синиб кўрилмади. Ениқ дренажда ер ости суви «Андрия-нец» марйали кучли насос ёрдами-да чиқарилмақда. Дастлабки таъ-риб яхши натижа берди. Кейинча-ра ер ости сувларидан фойдалани-шда суийиқ ёмғир ёғдиниқ устан-новкаларининг қўлланиш мўлжал-ланмоқда.

Е. Годовиков.

ЧОРВАДОРЛАР УЧУН

Қорасув районидagi Свердлов номи колхоз илгори ҳўжаликлардан ҳисобланган. Колхоз правлениеси чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишини ахшиллаш мақсадида 100 минг сўм маблағ ажратди.

Ҳозир ана шу маблағ ҳисобидан чорвадорлар маданий-маиший хизматини кўрсатиш учун маблағ йўли қурилмоқда. 20 хонадан иборат бу маданий уйда ётоқхона, кутубхона, ветеринария врач кабинети, тамоша зали ва бошқа қўлайликлар бўлади.

Бундан ташқари колхозда шу йил битта бўзоқона, ҳаммом ва 200 тонна силос бостирилган маҳсулот ҳовузалар қурилди.

З. Нажиmiddinov.

КОМБИНАТДА ЯНГИ ЦЕХ

Чирчиқдаги озиқ-овиқ комбинатда янги консерва цехи очилди, ишга туширилди. Бу цехда сабзавот ва ҳўя мевалардан консервалар тайёрланад.

Шу йилнинг ўзига цехда 600 минг бангака янги консерваларни қийим, джем, узаум шарабати ва бошқа хил кон-серва маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Цехнинг дастлабки маҳсулотлари истеъмолчиларга манзур бўлмоқда.

В. Волков.

САВДО ТАРМОҚЛАРИ КўПАЙМОҚДА

Чиноз районининг кишлоқларида савдо тармоқлари борган сари кўпайиб, харидорларга маданий хизмат кўрсатиш ахшилламоқда. Сталин номи колхозининг Оржоникиде участкасида маданий моллар ва кенг истеъмол буюмлари билан савдо қилувчи типовой магазин буюми қурилиб, ишга туширилди. Натияжда колхозчилар зарур нарсалар учун узоқдаги магазинларга қатнаш қийинчилигидан қутулди.

Магазин ходимлари харидорларга яхши хизмат кўрсатмоқдалар.

К. Довурбоев.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РАҲБАРЛАРИ ЛЕКЦИЯ УҚИТИРЛАР

Оҳангарон давлат район элек-тростанцияси ҳўзурида партия ва ҳўжалик раҳбарлари, инженер-техник ходимлардан иборат лекторлар гуруҳиси ташкил қилинди.

Лекторлар КПСС XXI съезди қарорлари, ҳалқаро аҳвол ва иқтисодий темаларда 30 дан ортиқ лекция ўқидилар. ГРЭС бошлиғи Чернов, инженерлардан Тестелев ва Болеков ўртоқларнинг маҳаллий фактларга бой мазмунли лекциялари аудитория айнасида эътибор билан тинглад.

Ф. Петров.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

Чех адабиётининг классиги

«Агар менга ўн марта ҳаёт берилганда эди, мен унинг ҳаммасини чех меҳнатига ва чех меҳнатқашларининг фаровонлигига бағишлаган бўлардим» — чех адабиётининг классиги Ян Неруда ўз ҳаёт мақсадини шундай деб аёнлашган эди.

Отавадаги жангчининг ўғли Ян Неруда, шоир, прозаини, публицист ва таъкидчи сифатида жуда бой адабий мерос эрарди. Шейрлар, ҳўқоқлар, тўпламлари, «Объявления» поэ-зии, пьесалар, 2,5 миңдан кўпроқ очерклар ва фельетонлар, адабиёт, тасвирий санъат, музыка ва театрға бағишланган мақолалар фикринининг дали-лидир. Неруданинг бу асарлари ўзининг юксак қовийлиги билан ажралиб туради. Ян Неруда ўз ҳалқига хизмат қилиш иқидини учун жуда юксак бахт деб билди.

Неруда миллионлари қаш-шоқ қилиш ҳисобига санодий одамларининга роҳат-фароғатла яшатадиган буржуазия тар-тибларига тиш-тироғи билан қарши курашарди ва наф-ратларди. У миллионларча эзил-ган меҳнатқашлар миллиатинг асосини таъкил этишини ту-шинди. Эксплуататор синфлар-ға мансуб бўлган шахсларни сиф-миллатнинг душманлари сиф-атида қоралди. У ўз асарла-рида эзил-ган меҳнатқаш киши-ларни эркин, жонли овозла-ридан яратди. оддий инсонинг оқиллигини, оддий инсоннинг бой-лигини, унинг меҳнатсеварлиги, келажикга умид билан қарашини эр муҳаббат билан тасвир-лад.

Неруда меҳнатқаш ва обива-гетчиликка қарши кескин ку-рашди. У ўз иқидолини ва ҳўж-метлариди бойлик ва ҳўж-мет оқиди қулларга тиш чў-қувчи, бутун борлигини пулга сотувчи, қалби пуч ва маъна-вий қашшоқ майда чех буржуа-

лари устидан қуллади, уларни бадий воситалар орқали ҳалқ оқиди фош этди.

Неруданинг асарларининг ўқи-ган китобхон ундан чуқур та-асурот олади. Унинг бағдалла-ри қисқа мазмун, бўриб турган образлари, жонли тили билан ҳалқ ҳаётини акс эти-руви шейрларга юксак ватан-парварлиқ руҳи билан, эркин мирсалар оғандор ва соддалик билан; повест ва ҳўқоқлари кишилар характери, замона руҳини чуқур очиб бериши ва енгил юксак билан юши на-зғили мафтун этди.

Ян Неруда рус ҳалқига са-миий дўст деб қарар, рус ада-биётини жуда ахши билар ва ҳўрмат қилар эди. Езувчи рус тилини жуда ҳафсала билан ўрганган.

Туғилганига 125 йил тўлган кунда бу катта адабнинг хоти-расини чех ва совет ҳалқлари, соф ниятли прогрессив инсония-ти чуқур ҳўрмат билан тилға олади.

М. ХАЛИЛОВ, К. ТАСМА-Р. УСМОНОВ, А. КО-ВАЛЕВ, С. ТУМАШЕВСКИЙ — кекса ветеранлар Советининг аъзолари.

Я. МEGДИЕВ — область савдо инспекциясининг жамоатчи активни.

У. УСМОНОВ — темир йўл транспортни машинасозлиғи заводининг ишчиси, жамоат контролери.

Ш. КУЗАНБОВЕВ, А. МИР-БОБОВЕВ, «Тошкент ҳақиқати» газета-сининг мухбирлари.

Совет фанининг янги муваффақияти тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

НЬЮ-ЙОРК, 7 июль. (ТАСС). Совет Иттифоқиди ичига иккити ит ва битта қуён солинган яна бир геофизик ракета муваффақиятли учурилганлиги тўғрисидаги хабарни «Дейли Ньюс» газетаси биринчи саҳифада катта сарлаҳалар остида босиб чиқарди. «Нью-Йорк геральд трибун» газетаси ҳам бу хабарга ўзининг биринчи саҳифасида кўп ўрин берган.

«Нью-Йорк таймс» газетаси ракета-таннинг учурилганлиги тўғрисида Раузернинг хабарини биринчи саҳифада босиб чиқарди. «Дейли миррор» газетаси аса, Москвадаги ўз мухбирининг шу темадаги хабарини газета-нинг кўзга кўринарлик жойида эълон қилди.

«Нью-Йорк таймс» газетаси бундай деб бади: «Пассажирлар рўйхатиға кўннинг киритилганлиги совет ахборотидаги асосий янгиликдир».

Американинг атоқли олим Дуглас Уорф шундай учимларнинг уриши таъсирини аниқламоқ учун қуён пассажирлар қаторида учурилган бўлини ахтиромо, деган фикрни айтди.

Ракета техникаси нуқтаний назаридан қараганда, деб бади «Нью-Йорк таймс» газетаси, фойдала юкнинг вазиш жуда катта бўлганлиги Совет Иттифоқиди космоғага учурилган кейинги ракетанинг энг катта ахамиятга эга бўлган жиҳатидир».

ПАРИЖ, 6 июль. (ТАСС). Франс пресс агентлигининг мухбири Валлингтондан хабар беради: «Совет Иттифоқи 2 июлда космоғага учурилган иккити ит ва бир қуён муваф-фақиятли рақибда эрга қайтариб ту-ширилганлиги тўғрисидаги хабарга Америка илмий доиралари бугун кат-та ахамият бермоқдалар.

Шу доираларда қайд қилиб ай-тишларича, Совет Иттифоқи бундай таърибдан биринчи марта муваф-фақиятли ўтказган йўқ. Отважна нолми ит бу билан космоғага учинчи марта саҳат қилганлиги тўғрисида Москва радиосининг берган хабари бунинг яққол далилидир».

Бугун Москва эълон қилган таъ-рибга совет олимлари ракетанинг тум-шуқ қувватларини атмосфераға қайта-ри тушириш проблемасини муваф-фақиятли ҳал қилаётганлигини кўрсатуви янги далилдир.

Бундан ташқари, жониворлар жойлаштирилган қабина катта оғир-ликда бўлганлиги ўртача узоқликка

учин учун фойдаланилган баалистик ракетанинг эр қувватга эга бўлган-лигини кўрсатиб турибди.

ЛОНДОН, 6 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Винсент Бьюстик Москвадан хабар беради: «Совет Иттифоқи икки ит ва бир қуённи космоғага учуриб, уларни эсон-эсон қайтариб туширди. Бу таъ-риб Совет Иттифоқининг одамларни космоғага биринчи марта учуришини таъминлай олишиға қаратилган совет программаси доирасида ўтказил-ди.

Хабарда айтилишича, Отважна ва Снежника номи икки ит ва бир қуён бир босқичли совет ракетасида 2 июль илк саҳарда учурилиб, қайтиб тушганидан кейин, ўзини яхши ҳис қилмоқда.

Москвада тахмин қилишларича, жониворлар кўтарилган энг юқори баландлик шу вақтгача жуда муваф-фақиятли учурилган совет йўдош-ининг апогеиға (ердан энг узоқлаш-ган нуқтасига) тенгдир.

Жониворларнинг нормал равиш-да эрга қўндирилганлиги Совет Итти-фоқи планеталар орасидаги фазодан ти-рер организмлари жиқдий лиқшакт етказмай, қайтариб тушириш соҳа-сида шалатган ўз техникасини такомиллаштирилганлиги тўғрисидаги хабарларни таъкидламоқда.

Бу кейинги таърибга совет ракета-ларининг қуввати жуда катта экан-лигини кўрсатуви яна бир далил-дир».

БОНН, 7 июль. (ТАСС). Фарбий Германия матбуоти Совет Иттифоқиди геофизик ракета муваффақиятли учу-рилганлиги тўғрисида кенг хабар бермоқда. Газеталар бу хабарни: «Со-вет ракетасини учуришга унинг муваффақиятли бўлиб чиқди». («Е-сперал энцигер» газетаси), «Жонив-орларни қонот фазасига учуриш муваффақиятли бўди» («Ди велт» газетаси), «Икки ит ва бир қуён қи-нот фазосидан қайтариб туширилди. Советлар янги муваффақият тўғриси-да хабар қилмоқдалар» («Вестфелс-рундшау» газетаси) ва шу қаб сар-лаҳалар остида эълон қилмоқдалар.

Газеталар ракета тўғрисидаги тех-никалий маълумотларни келтирмоқ-далар. «Франкфуртер-альгемайне» газетаси ракетани учуриш натижаси-да қимматли материал тўпланганли-гини қайд қилди.

Газетанинг биринчи бетиди Ва-лентина Гаганованинг ватанпар-варлик ҳаракати ҳақида, шунинг-дек тўзани парварши қилишга ме-ханазацияни жорий этиш ҳақида мақолалар босилган.

Иккинчи бетда Манолис Глезес-ни ҳимой қилиш ҳақида меҳ-натқашларининг СССР Ойи Со-вети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловға мурожаати, КПСС Марказий Комитети июнь Плену-мининг қарорлари амалда сарлав-ҳали материаллар.

Учинчи бетда дади шийонлар-нинг аҳволи ҳақида кишлоқ мухбирларининг рейд материал-и ва совет меҳмонларининг Дейтройт-да бўлишиға оид хабарлар.

Тўртинчи бетда санъат музейи, бобори С. Рибников ҳақида ва бошқа хабарлар бор.

ПРЕЗИДЕНТ ЭЙЗЕНХАУЭР-НИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 8 июль. (ТАСС). Бугун бўлган матбуот конференция-сида президент Д. Эйзенхауэрга Н. С. Хрушчевнинг АҚШга визит қилиш ахтироми тўғрисида савол берилди. Президент бунга жавобан айтдики, агар, «марсимиий визит» назарда ту-тиладиган бўлса, бирдан-бир ўйлаб кўрадиган нарсани Н. С. Хруш-чевни қай тарзда кутиб олиш; маса-ласидир. Аммо, музокаралар олиб бо-риш учун қилинадиган визит назар-да тутилса,